

KANTAR

Kiezersonderzoek 50PLUS

Rapportage in opdracht van het Wetenschappelijk
instituut 50PLUS

Inhoud

1	Managementsamenvatting	3
2	Resultaten kwalitatief onderzoek 50PLUS	6
3	Kwantitatief onderzoek onder leden van 50PLUS	11
4	Resultaten van kwantitatief onderzoek onder panelleden	31
5	Onderzoeksverantwoording	50

1

Managementsamenvatting

Managementsamenvatting (1/2)

- Meer dan een derde van de leden van 50PLUS die hebben deelgenomen aan het onderzoek, hebben bij de Tweede Kamerverkiezingen 2021 niet op 50PLUS gestemd. Een even zo groot aandeel van kiezers die bij de Tweede Kamerverkiezingen op 50PLUS hebben gestemd, staat niet meer achter hun stem op deze partij.
- Vooral interne onrust binnen de partij, waarbij personen boven het partijbelang en –organisatie lijken te gaan, heeft ervoor gezorgd dat leden van 50PLUS, maar ook oud kiezers en andere kiezers die 50PLUS overwogen hebben, op een andere partij gestemd hebben.
- Bijna de helft van de leden die mee hebben gedaan aan het onderzoek, vond het verkiezingsprogramma (zeer) goed; sommigen echter vonden deze te onduidelijk en summier. Gemiddeld genomen vinden meer dan zes op de tien leden dat er (ruim) voldoende aandacht is geweest voor de speerpunten in het verkiezingsprogramma.
- Ondanks dat de onderzochte kiezersgroepen soms anders hebben gestemd, hebben zij allen ongeveer evenveel van de campagne van 50PLUS meegekregen. Dat geldt ook, hoewel in mindere mate, voor de campagne die zich op het internet en via sociale media heeft afgespeeld.
- Uiteindelijk is nagenoeg niemand tevreden met het behaalde resultaten bij de Tweede Kamerverkiezingen 2021. Hoewel een enkele kiezers opgelucht is dat 50PLUS niet uit de Tweede Kamer verdwenen is, is het overgrote deel van zowel de leden, (oud) kiezers en het partijkader zeer ontevreden over de onderlinge onenigheid en de mate waarin dat afleidde van de inhoudelijke boodschap die 50PLUS wilde brengen.

Managementsamenvatting (2/2)

- Over de inhoud van die verkiezingsboodschap van 50PLUS is veel discussie. De campagne werd achteraf intern diffuus en multi-interpretabel genoemd, zonder focus of met een verkeerde focus. Volgens velen was de aandacht op de verkeerde onderwerpen gevestigd (onderwerpen die niet uniek waren voor 50PLUS) en werd daarnaast door de lijsttrekker een verkeerde uitleg van de speerpunten in het verkiezingsprogramma gegeven. Vooral de ommezwaai rond de AOW leeftijd (van 'iedereen met 65 jaar recht op AOW' naar 'als mensen met 65 jaar willen stoppen, dan moet dat mogelijk worden gemaakt') en het accepteren van het pensioenakkoord is bij veel kiezers en partijleden verkeerd gevallen.
- Meer dan de helft van de leden van 50PLUS die deel hebben genomen aan dit onderzoek vond dat de lijsttrekker de standpunten van 50PLUS niet goed naar voren bracht en dat de uitspraken van de lijsttrekker niet in lijn waren met het verkiezingsprogramma.
- Een meerderheid van de leden van 50PLUS die mee hebben gedaan aan het onderzoek, vond dat de verkiezingscampagne mede door slechte agendering en interne ruzies bij de partij (zeer) slecht verlopen is.
- Leden van 50PLUS die hebben deelgenomen aan dit onderzoek, willen vooral rust binnen de partij en dat mogelijke conflicten intern worden opgelost. Dat geldt ook zeer sterk voor kiezers. Op dit moment geeft een vijfde van de kiezers die de afgelopen verkiezingen op 50PLUS hebben gestemd aan weer op 50PLUS te stemmen, een kwart geeft aan die kans (zeer) klein te achten, maar van de andere groepen die ooit 50PLUS gestemd hebben, of hebben overwogen, geeft nagenoeg niemand aan de kans groot tot zeer groot te achten dat zij terug zullen keren bij 50PLUS. Daarmee wordt de electorale basis van 50PLUS klein.
- Kiezers van alle groepen verwachten meer eensgezindheid en respect binnen de partij. De onenigheid binnen 50PLUS heeft uiteindelijk de grootste invloed op hun stemkeuze (gehad).

2

Resultaten kwalitatief onderzoek 50PLUS

Opzet en uitvoering van het kwalitatieve onderzoek

In aanvulling op het kwantitatieve onderzoek onder leden van 50PLUS en verschillende groepen burgers is een kwalitatief onderzoek uitgevoerd onder geledingen van 50PLUS die nauw betrokken zijn geweest bij de afgelopen Tweede Kamerverkiezingen. De bevindingen zijn opgehaald door middel van open interviews met een brede afspiegeling van deze geledingen.

De selectie van de gesprekspartners is uitgevoerd door het Wetenschappelijk Instituut; de interviews zijn afgenomen door Erik Jan Meijboom, samen met een kwalitatief onderzoekster van Kantar. Als richtlijn voor de interviews is een gespreksleidraad ontwikkeld waarin de volgende onderwerpen aan de orde kwamen:

- evaluatie verkiezingsprogramma
- evaluatie landelijke campagne en media inzet
- algemene evaluatie van het resultaat
- lessen voor de toekomst

De gehanteerde gespreksleidraad is op de vragen bij het Wetenschappelijk Bureau 50PLUS. Uitgangspunt was een interview van 60 minuten. Bij de start van de interviews is duidelijk aangegeven over welke periode de evaluatie betrekking had.

De interviews zijn via een online platform afgenomen in de periode 19 – 23 mei 2021. In totaal hebben 19 personen verdeeld over 10 interviews aan deze evaluatie deelgenomen. Zij vertegenwoordigden de volgende geledingen:

- kieslijst: 6 personen
- campagne team: 5 personen
- hoofdbestuur: 4 personen
- selectiecommissie: 2 personen
- programmacommissie: 1 persoon
- Eerste Kamer: 1 persoon

De interviews zijn in goede sfeer verlopen. Onze gesprekspartners hebben ruim de tijd genomen om hun ervaringen te delen en hebben met veel openheid van zaken hun visie uiteengezet.

een overzicht van de gesprekspartners is bekend bij het Wetenschappelijk Bureau 50PLUS

Op basis van de tijdens de interviews gemaakte notulen is een samenvattend en overkoepelend rapport opgesteld. Ter bescherming van ieders privacy wordt daarin geen onderscheid gemaakt naar de verschillende geledingen die we hebben gesproken.

Een waarschuwing vooraf: kwalitatief onderzoek geeft een beeld van dat wat speelt, maar is niet generaliseerbaar naar de totale populatie, in dit geval het gehele 50PLUS kader. Het wetenschappelijk Instituut is verantwoordelijk voor de keuze van de gesprekspartners en is van mening dat hun meningen een goede afspiegeling vormen van de meningen die binnen de partij leven.

De resultaten (1/3)

Evaluatie van het verkiezingsprogramma

Het merendeel van de gesprekspartners vond dat de standpunten van 50PLUS in eerste instantie op een goede manier in het verkiezingsprogramma zijn verwerkt. Er was voldoende aandacht voor de (oude) speerpunten van de partij, maar ook (terecht) ruimte voor nieuwe invalshoeken. Via amendementen hebben de leden hun invloed kunnen uitoefenen, de ALV heeft ingestemd met het programma. Een enkeling had een nog bredere insteek gewild, bijvoorbeeld meer aandacht voor veiligheid, defensie, milieu of een bredere visie op ouder worden in de moderne samenleving. Als kritiek komt naar voren dat de partijstandpunten niet heel concreet waren ingevuld, vaag omschreven waren, niet heel expliciet geformuleerd en daardoor - zoals later bleek - te veel ruimte hebben gelaten voor interpretatie. En mogelijk had voor de 'echte' 50PLUS kiezers de focus nog meer op de oude speerpunten kunnen liggen, zoals AOW op 65 jarige leeftijd. Over dit laatste punt bestaat een meningsverschil, waarbij de programmacommissie aangeeft dat dit punt als zodanig is vastgelegd in het programma dat door de ALV is goed gekeurd en pas later is aangepast. De selectiecommissie heeft ten onrechte vastgesteld dat de top-10 loyaal aan het uiteindelijke programma was. Maar al met al vond men het verkiezingsprogramma een goede insteek om de campagne mee in te gaan.

Evaluatie van de verkiezingscampagne

Over de campagne leven verschillende oordelen. Allereerst is er veel lof voor het budget dat door het hoofdbestuur ter beschikking is gesteld, de inspanningen van het campagneteam, de ontwikkelde materialen en het bereik dat onder lastige omstandigheden is gerealiseerd. Waar de ene gesprekspartner de (noodgedwongen) inzet op social media echter goed vond uitgevoerd, vond de ander het jammer dat er zo veel aandacht is uitgegaan naar social media, dat sluit niet goed aan bij de doelgroep van 50PLUS.

Er is vooral kritiek op de manier waarop de lijsttrekker in beeld is gekomen tijdens de campagne en de manier waarop over de standpunten van de partij is gecommuniceerd. De zichtbaarheid in de media was te gering, het was lastig om een podium te krijgen voor de (al bekende standpunten) van 50PLUS, de keuze om tegenover Henk Krol plaats te nemen was niet gelukkig en de lijsttrekker is in de media te vaak geconfronteerd met zaken die intern speelden in plaats van de standpunten van 50PLUS te kunnen uitdragen. Volgens een aantal gesprekspartners had het campagneteam te weinig kennis van de mores bij een politieke partij en kreeg de campagne een draai die meer leek op het promoten en profileren van de lijsttrekker dan van het naar voren brengen van de inhoudelijke standpunten van de partij. Een aantal ervaren 50PLUS leden heeft daarom afscheid genomen van het campagneteam. Het campagneteam heeft veel energie gestoken in de campagne, maar voelde zich in het realiseren tegengewerkt door leden die zich niet konden verenigen met de innovatieve aanpak van het campagneteam.

De campagne werd door sommige gesprekspartners diffuus en multi-interpretabel genoemd, zonder focus of met een verkeerde focus. Volgens een deel van de gesprekspartners was de aandacht op de verkeerde onderwerpen gevestigd (onderwerpen die niet uniek waren voor 50PLUS) en werd daarnaast door de lijsttrekker een verkeerde uitleg van de speerpunten in het verkiezingsprogramma gegeven. Vooral de ommezwaai rond de AOW leeftijd (van 'iedereen met 65 jaar recht op AOW' naar 'als mensen met 65 jaar willen stoppen, dan moet dat mogelijk worden gemaakt') en het accepteren van het pensioenakkoord is bij een deel van de gesprekspartners verkeerd gevallen.

De resultaten (2/3)

Ook het doorrekenen van het programma door het CPB is volgens een aantal gesprekspartners op verkeerde gronden gedaan, namelijk uitgegaan van AOW 67 jarige leeftijd. Men beschrijft dit ook wel als het innemen van een D66-achtig standpunt in plaats van het 50PLUS standpunt. De toelichting van de lijsttrekker op dit standpunt is gepubliceerd op de website van 50PLUS en vervolgens door het hoofdbestuur verwijderd. Verschillende mensen in de partij hebben zich van de standpunten van de lijsttrekker gedistantieerd. Het blijft voor meerdere gesprekspartners onduidelijk in hoeverre er op dit punt wel of niet afstemming is geweest tussen de lijsttrekker en het hoofdbestuur. De een is zeker van wel, de ander ontkent dit. Andere gesprekspartners vinden het terecht dat deze standpunten anders zijn geïnterpreteerd. Zij menen dat de media niet geïnteresseerd waren in de oude partijstandpunten maar dat de nieuwe (noodzakelijke) bredere focus getorpedeerd is door oudgedienden binnen de partij. Volgens hen gaf het verkiezingsprogramma wel degelijk ruimte voor de andere interpretatie, heeft de lijsttrekker dit ook goed opgepakt en stond de top-10 daar in eerste instantie ook achter. Andere gesprekspartners blijven er van overtuigd dat de lijsttrekker op dit punt eigenhandig (te) veel ruimte heeft genomen.

De weergave van de standpunten van 50PLUS in de verschillende kieswijzers heeft volgens de een wel en de ander niet de juiste resultaten opgeleverd. Degenen die hier niet tevreden over zijn, vinden dat het campagneteam hierover te weinig overleg heeft gehad met meer ervaren personen binnen de partij en adviezen daaromtrent niet ter harte heeft genomen.

Al met al is de boodschap van 50PLUS, ongeacht welke boodschap dat ook was, niet goed overgebracht door de campagne. De strijd over de koers en de standpunten heeft de overhand gekregen waardoor de echte boodschap is ondergesneeuwd.

Evaluatie van het verkiezingsresultaat

Na het vertrek van Henk Krol viel de partij in eerste instantie in de peilingen sterk terug, maar de weg omhoog was weer ingezet. Die weg omhoog werd echter teniet gedaan door de onderlinge strijd over de focus van de partij en het op een aantal punten (vermeend) afwijken van het verkiezingsprogramma. Met name het conflict tussen de nummer 3 op de kieslijst en de lijsttrekker heeft veel invloed gehad. Andere gesprekspartners stellen echter dat het de lijsttrekker onmogelijk is gemaakt om de standpunten van 50PLUS goed te verdedigen, omdat niet werd geaccepteerd dat de uitleg van het verkiezingsprogramma breder moest zijn. De tegenstanders van deze nieuwe koers lieten zonder overleg met andere geledingen in de partij via (social) media weten wat er speelde, ook de lijsttrekker sprak zich publiekelijk uit en daar sprong de pers daar dankbaar op in. Dit paste immers in het al bestaande frame van de partij als 'ruzie'-partij. Er is daarom tijdens de campagne noodgedwongen veel aandacht besteed aan het beperken van de schade die dit mee zich meebracht, aandacht die ten koste ging van het kunnen focussen op de partijstandpunten. Sommige gesprekspartners menen dat bij dit alles het eigen belang heeft geprevaleerd boven het partijbelang.

Door verschillende gesprekspartners is naar voren gebracht dat alle pogingen om de problemen bespreekbaar te maken en op te lossen niet zijn gelukt. De band binnen de top-10 bleek al snel aangetast te zijn, de wil om samen te werken ontbrak, er was amper communicatie en men stond niet of te weinig open voor hulp of ondersteuning. Er was sprake van polarisatie binnen de partij zonder dat er door het hoofdbestuur is ingegrepen. Een aantal gesprekspartners heeft een duidelijke stellingname in deze kwestie van het hoofdbestuur nodig gemist. Volgens andere gesprekspartners hebben zowel het hoofdbestuur als ervaren leden wel geprobeerd om de focus van de campagne bij te sturen en de interne conflicten op te lossen, maar is dit door het campagneteam terzijde gelegd of stonden de leden op de kieslijst daar niet voor open.

De resultaten (3/3)

Lessen voor de toekomst

De gesprekspartners formuleerden op basis van de recente ervaringen een aantal lessen voor de toekomst:

- Lijsttrekker kiezen uit eigen geledingen
- Meer aandacht voor ontwikkeling van eigen potentieel
- Borgen dat mensen zich conformeren aan partijbelang
- Betere onderlinge communicatie en teamwerk
- Meningsverschillen intern houden, niet communiceren via (social) media
- Professionalisering van de partij
- Differentiatie van functies binnen de partij, scheiding bestuur en politiek
- Duidelijke structuur neerzetten
- Campagneteam- en budget onder hoofdbestuur laten vallen
- Leden meer invloed geven, democratisch tot besluitvorming komen

Conclusies van het kwalitatief onderzoek

Binnen 50PLUS lijken zich in de aanloop naar de verkiezingen twee stromingen te hebben ontwikkeld. De stroming die open staat voor verbreding van de standpunten van 50PLUS en de stroming die de focus hoofdzakelijk wil leggen op de oude speerpunten gericht op de inkomenszekerheid van de doelgroep. Vooral het niet volgens afspraak anders interpreteren van het verkiezingsprogramma m.b.t. de AOW leeftijd en het pensioenakkoord heeft de kloof tussen de beide stromingen vergroot. Beide stromingen zijn gaandeweg de aanloop naar de verkiezingen steeds meer losgezongen van elkaar, onderlinge communicatie was in toenemende mate niet meer mogelijk, mensen zijn vertrokken of distantieerden zich van de koers omdat ze het niet eens waren met de gang van zaken. In de verhalen klinken onderling wantrouwen en bitterheid over de gang van zaken door. Dit alles is versterkt omdat 50PLUS de gelederen niet gesloten heeft weten te houden, maar verschillende keren via (social) media conflicten heeft 'uitgevochten'. Daarmee is voeding gegeven aan het bestaande frame dat 50PLUS een partij is waar altijd ruzie en gedoe is.

Het tegenvallende resultaat van de verkiezingen is al met al veroorzaakt door twee factoren: het afwijken van het verkiezingsprogramma op cruciale punten en de conflicten over de koers van de partij die het al bestaande negatieve frame van de partij hebben bekrachtigd.

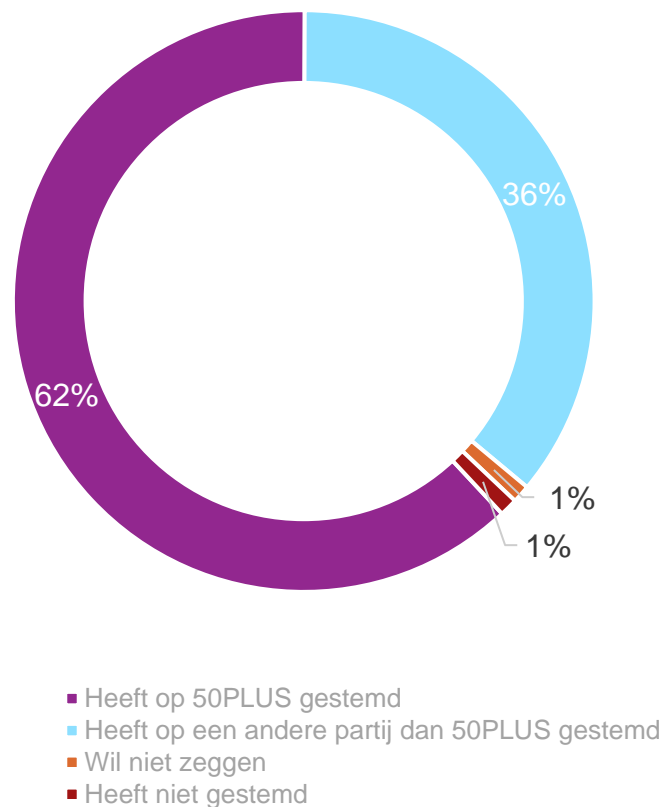
3

Kwantitatief onderzoek onder leden van 50PLUS

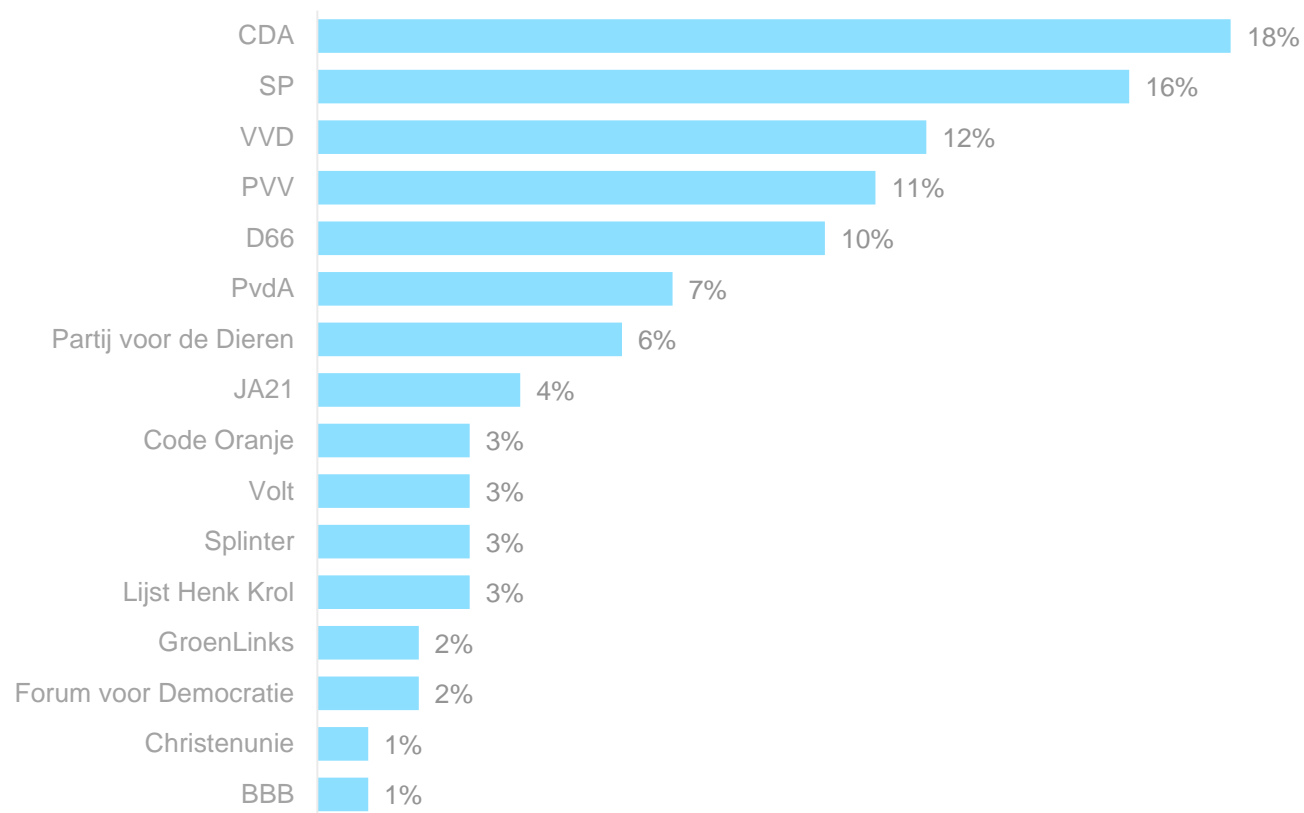
1. Resultaten over stemgedrag

Meer dan een derde van de leden van 50PLUS, die hebben deelgenomen aan het onderzoek, hebben bij de Tweede Kamerverkiezingen 2021 niet op 50PLUS gestemd

Op welke partij heeft u gestemd bij afgelopen Tweede Kamerverkiezingen? (n=556)

Leden die niet op 50PLUS gestemd hebben, hebben gestemd op...

Vooral interne onrust binnen de partij, waarbij personen boven het partijbelang en –organisatie lijken te gaan, heeft ervoor gezorgd dat leden van 50PLUS op een andere partij gestemd hebben

Kunt u aangeven waarom u niet op 50PLUS gestemd hebt? (n=179) <open vraag>

Gedoe en verdeeldheid binnen de partij

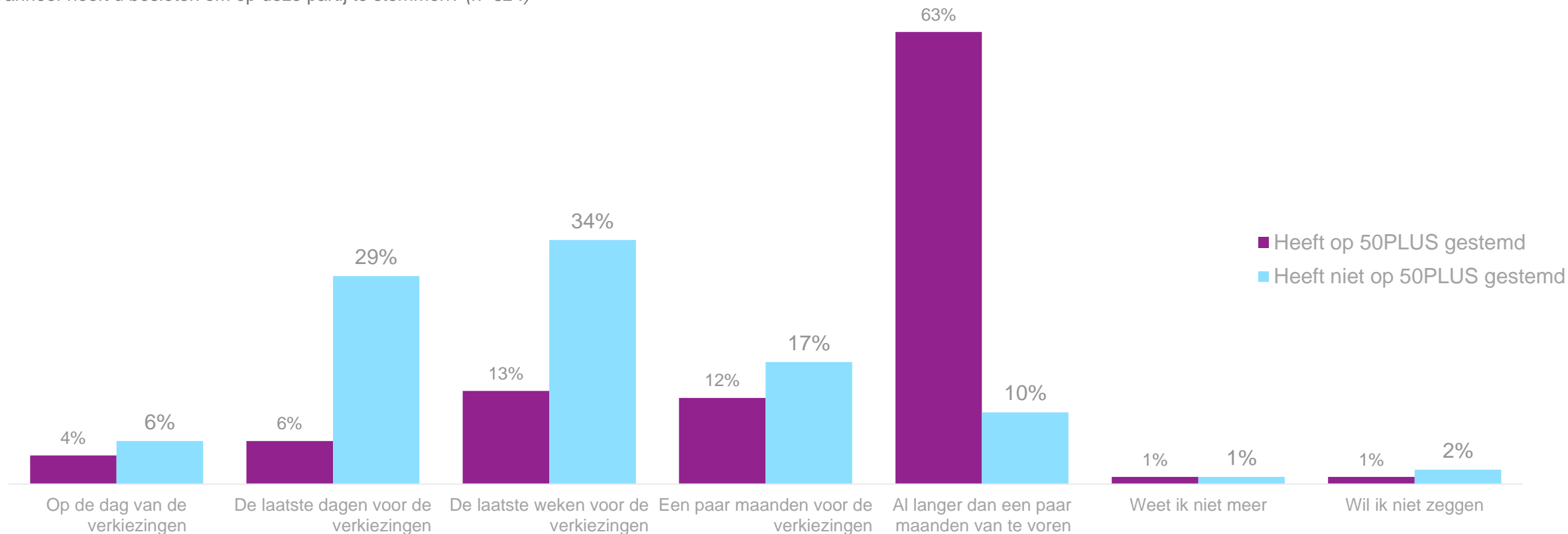
De lijsttrekker

Het (veranderende) pensioenstandpunt

Ik gun het iemand anders van een andere partij

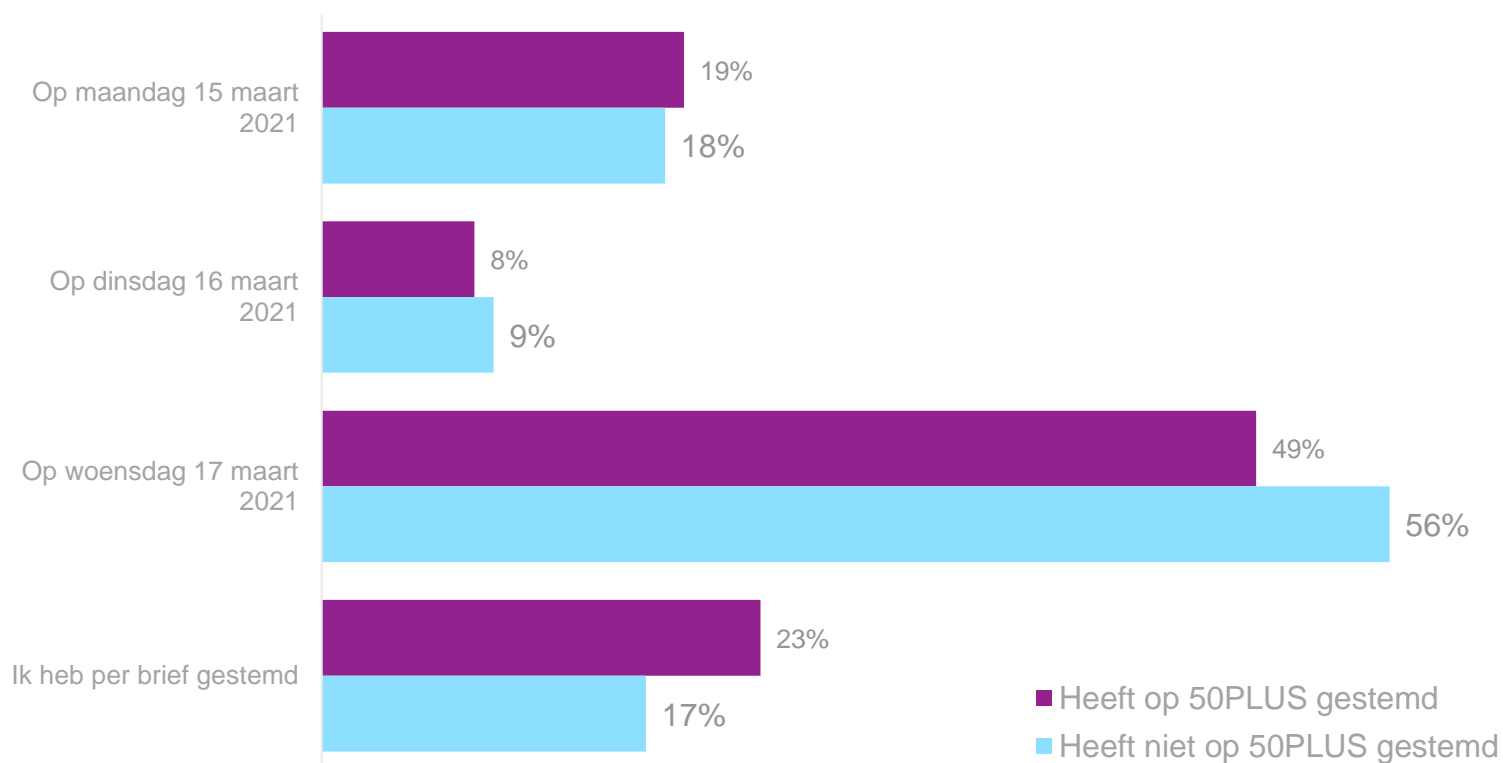
Leden die niet op 50PLUS hebben gestemd, hebben dit vooral in de laatste weken en dagen voorafgaand aan de verkiezingen besloten

Wanneer heeft u besloten om op deze partij te stemmen? (n=524)

Ongeveer de helft van de leden van 50PLUS heeft op woensdag in een stembureau gestemd, ongeveer een vijfde van de leden heeft al eerder een briefstem uitgebracht

Op welke dag heeft u gestemd? (n=524)

3

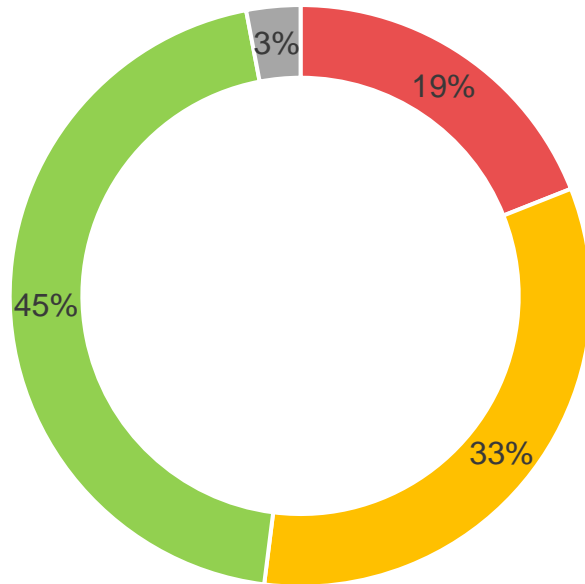
Kwantitatief onderzoek onder leden van 50PLUS

2. Resultaten over de verkiezingscampagne

Het verkiezingsprogramma

Bijna de helft van de leden die mee hebben gedaan aan het onderzoek vond het verkiezingsprogramma (zeer) goed, sommigen vonden het echter te onduidelijk en summier

Wat is uw algemene beoordeling van het verkiezingsprogramma van 50PLUS? (n=531)

- (zeer) Slecht
- Niet slecht, maar ook niet goed
- (zeer) Goed
- weet niet

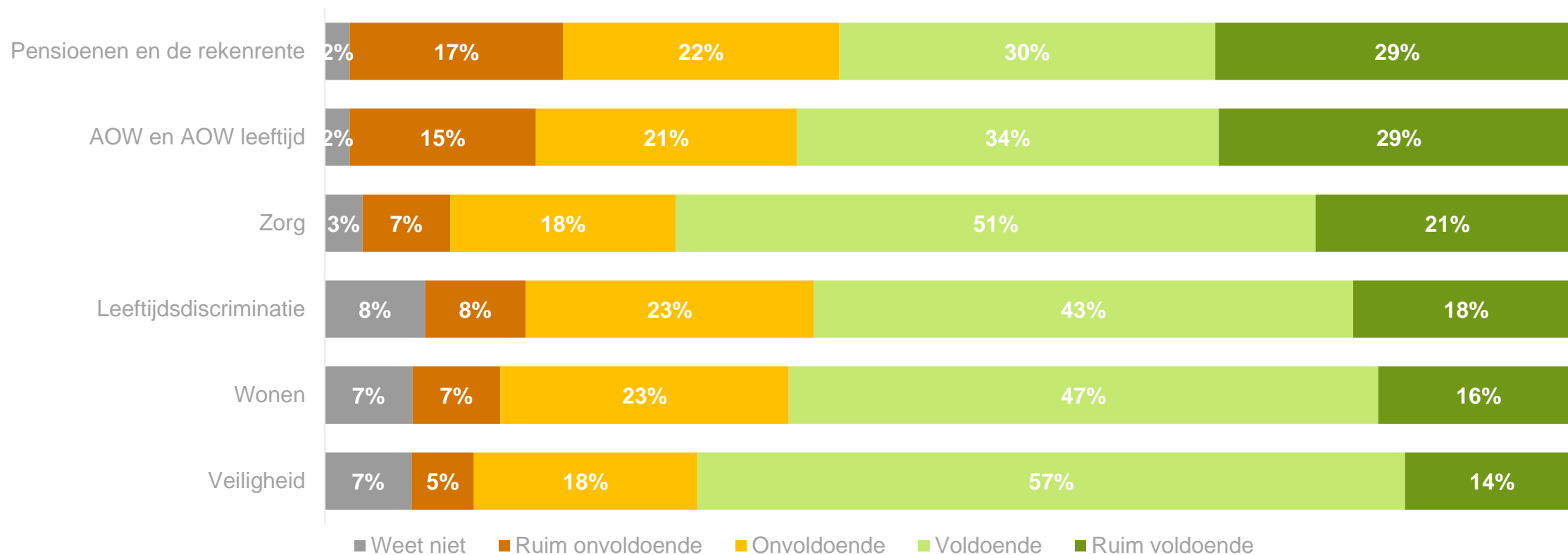
Kunt u aangeven wat u goed/ niet goed vond aan het verkiezingsprogramma van 50PLUS? <open vraag>

- Opkomen voor de belangen van gepensioneerden
 - De standpunten met betrekking tot de pensioenen
 - Kort, duidelijk en gebalanceerd programma
-
- Het verkiezingsprogramma was inhoudelijk te eenzijdig en onduidelijk (waardoor er ruimte was voor interpretatie)
 - Teveel gericht op één doelgroep, namelijk ouderen
 - Het verkiezingsprogramma was te summier

Het verkiezingsprogramma

Gemiddeld genomen vinden meer dan zes op de tien leden dat er (ruim) voldoende aandacht is geweest voor de speerpunten in het verkiezingsprogramma

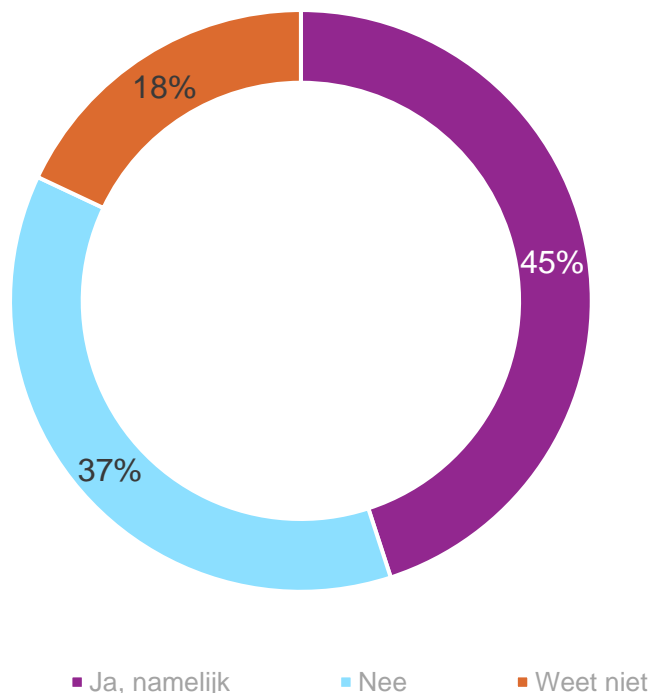
In hoeverre ging het verkiezingsprogramma van 50PLUS volgens u voldoende in op de volgende speerpunten? (n=525)

Het verkiezingsprogramma

Bijna de helft van de leden van 50PLUS die deelnamen aan het onderzoek miste onderwerpen in het verkiezingsprogramma

Heeft u bepaalde zaken of onderwerpen gemist in het verkiezingsprogramma? Het gaat hierbij over zaken of onderwerpen die volgens u wel of nadrukkelijker in het verkiezingsprogramma hadden moeten staan. (n=524)

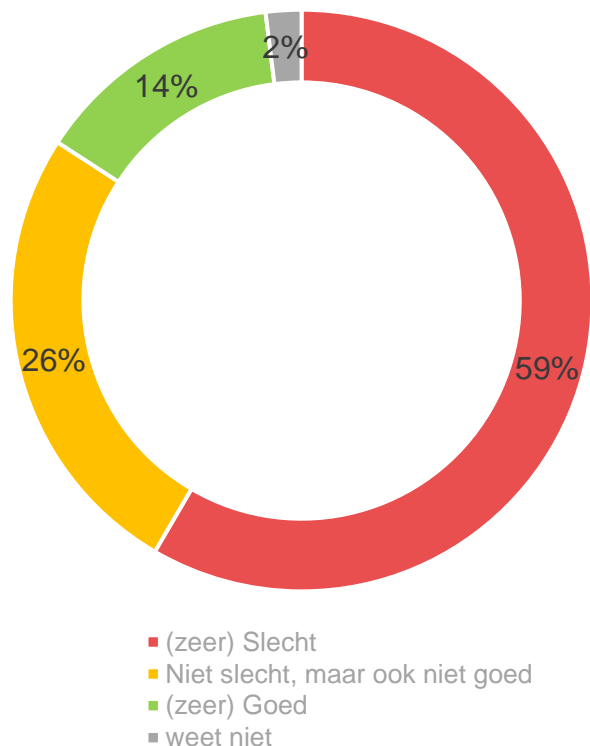
Ja, namelijk... (n=223) <open vraag>

- Bestuurlijke vernieuwing
- Digitalisering
- Waterschap- en natuurbeleid en duurzaamheid
- Immigratieproblematiek
- Energietransitie
- Onderwijs
- Inclusiviteit
- Het coronavirus en de vaccinatiestrategie
- Koopkracht
- Ontwikkelingssamenwerking
- Armoedebestrijding en schuldhulpverlening
- Belastingen

De verkiezingscampagne

Een meerderheid van de leden van 50PLUS die mee hebben gedaan aan het onderzoek, vindt dat de verkiezingscampagne (zeer) slecht verlopen is, mede door slechte agendering en interne ruzies

Wat is uw algemene beoordeling van de gevoerde verkiezingscampagne voor de Tweede Kamerverkiezingen van 50PLUS? (n=524)

Kunt u aangeven wat u goed/ niet goed vond aan de verkiezingscampagne van 50PLUS? <open vraag>

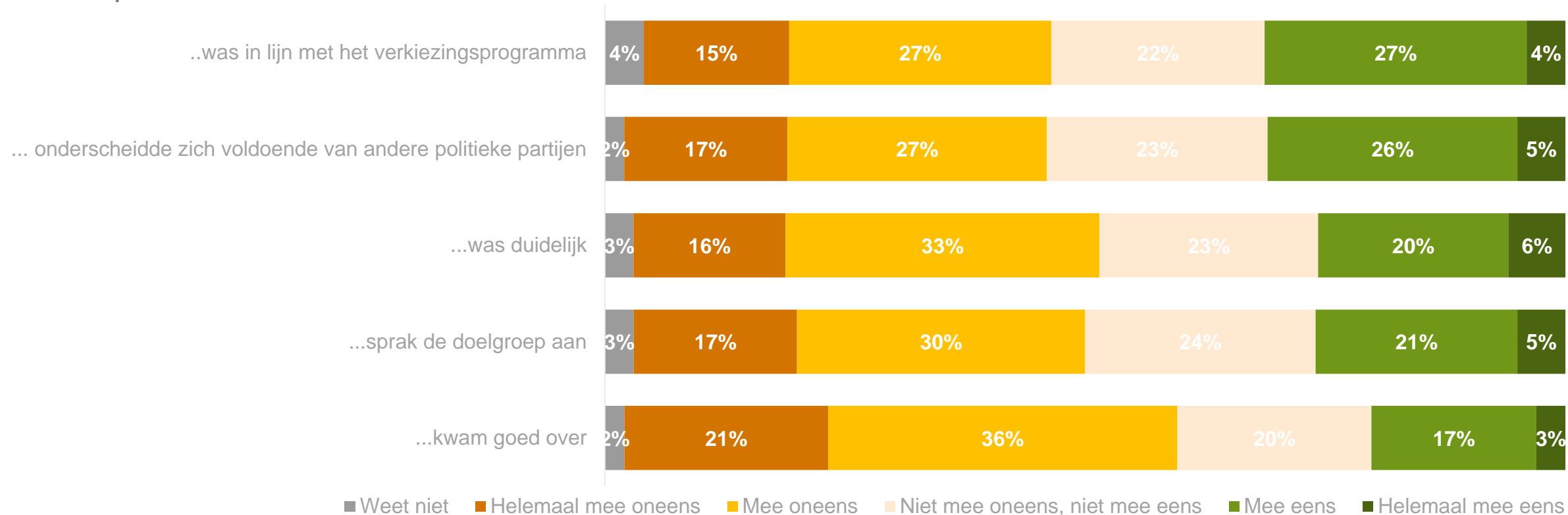
- Goede inzet van media waaronder social en reclamespotjes
 - 50PLUS was veel terug te zien in de media
 - Opmaak van media-uitingen waren in orde
-
- De optredens van de lijsttrekker in de media, onder meer in relatie tot andere kandidaten
 - Het onderwerp pensioenvoorziening niet voldoende, en volgens sommigen op de afgesproken manier, als belangrijk onderwerp in de campagne gebracht

De verkiezingscampagne

Meer dan de helft van de leden van 50PLUS die deelnamen aan dit onderzoek vond niet dat de boodschap van 50PLUS in de media goed over is gekomen

Nu volgen enkele uitspraken over de verkiezingscampagne van 50PLUS. Geef aan in hoeverre u het eens of oneens bent met de onderstaande uitspraken. (n=517)

De boodschap van 50PLUS in de media...

De verkiezingscampagne

Het overgrote deel van de leden van 50PLUS die deelnamen aan dit onderzoek is niet tevreden over het behaalde resultaat of over de gevoerde campagne

In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande uitspraken? (n=513)

Ik ben alles overziende tevreden met het behaalde resultaat van 50PLUS

De campagne van 50PLUS heeft haar doelen bereikt

50PLUS heeft een goede campagne gevoerd

■ Weet niet ■ Helemaal mee oneens ■ Mee oneens ■ Niet mee oneens, niet mee eens ■ Mee eens ■ Helemaal mee eens

Hoe beoordeelt u de volgende onderdelen van de campagne van 50PLUS? (n=513)

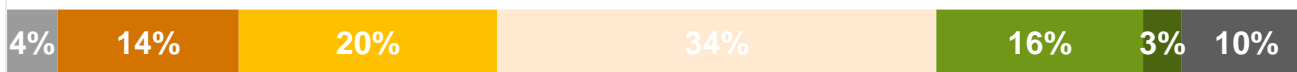
Het doorberekenen van het partijprogramma door het CPB

De TV spot (in het kader van de zendtijd voor politieke partijen)

De gevoerde TV debatten

De inzet van lokale media

■ Weet niet ■ Zeer slecht ■ Slecht ■ Niet slecht, maar ook niet goed ■ Goed ■ Zeer goed ■ Ik heb dit onderdeel niet gezien of gelezen

De verkiezingscampagne

Ongeveer een derde van de leden van 50PLUS die deelnamen aan dit onderzoek vindt niet dat 50PLUS optimaal gebruik heeft gemaakt van de ingezette mediavormen, men vindt dat er vooral meer op sociale media ingezet had moeten worden

In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande uitspraken? (n=512)

50PLUS had in de campagne meer moeten inzetten op het gebruik van sociale media.

50PLUS had in de campagne minder moeten inzetten op het gebruik van traditionele media.

50PLUS heeft in de campagne optimaal gebruik gemaakt van de ingezette mediavormen

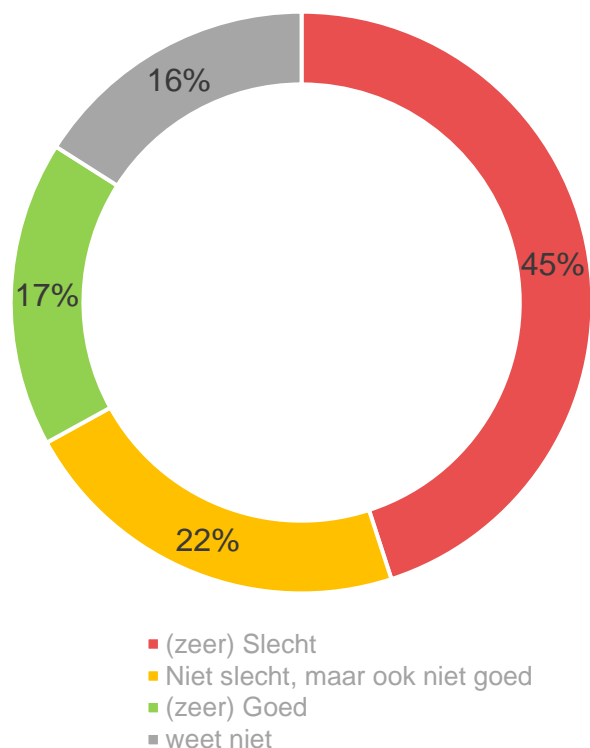

■ Weet niet ■ Helemaal mee oneens ■ Mee oneens ■ Niet mee oneens, niet mee eens ■ Mee eens ■ Helemaal mee eens

De beoordeling van de selectiecommissie

Vier op de tien leden van 50PLUS die hebben deelgenomen aan dit onderzoek zijn ontevreden over de kandidaten op de lijst, en met name over de lijsttrekker

Wat is uw algemene beoordeling van de selectiecommissie ten aanzien van het vaststellen van de kieslijst voor de Tweede Kamerverkiezingen van 50PLUS? (n=510)

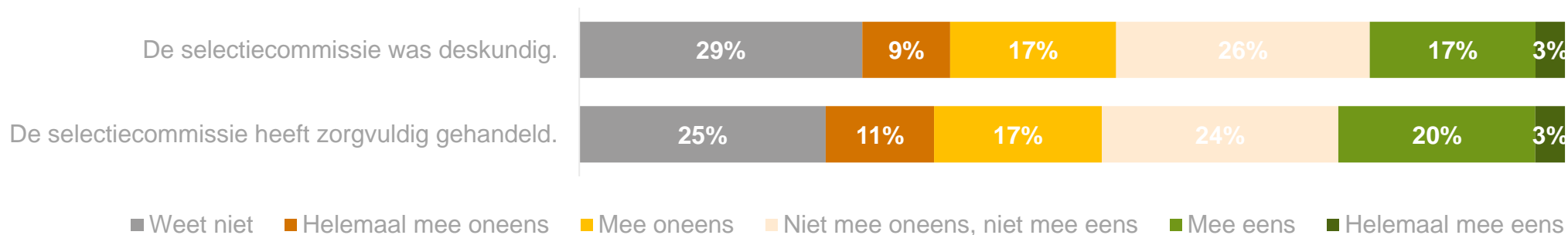
Kunt u aangeven wat u goed/ niet goed vond aan de selectiecommissie van 50PLUS? <open vraag>

- Juiste mensen op de juiste plaats
 - Veel vernieuwing op de kandidatenlijst met kennis en kunde van zaken
-
- Te weinig geografische spreiding van kandidaten
 - De keuze voor deze lijsttrekker
 - Andere kandidaten hadden weinig ervaring of zijn op voorspraak van lijsttrekker gekozen

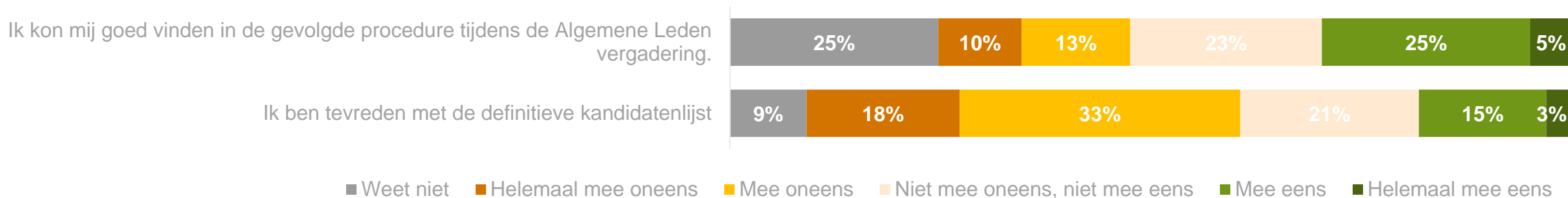
De beoordeling van de selectiecommissie

Ongeveer een kwart van de leden van 50PLUS die deel hebben genomen aan dit onderzoek weet niet of de selectiecommissie deskundig was, of dat zij zorgvuldig gehandeld heeft, echter geeft de helft wel aan ontevreden te zijn met de definitieve kandidatenlijst

In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande uitspraken? (n=509)

In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande uitspraken? (n=506)

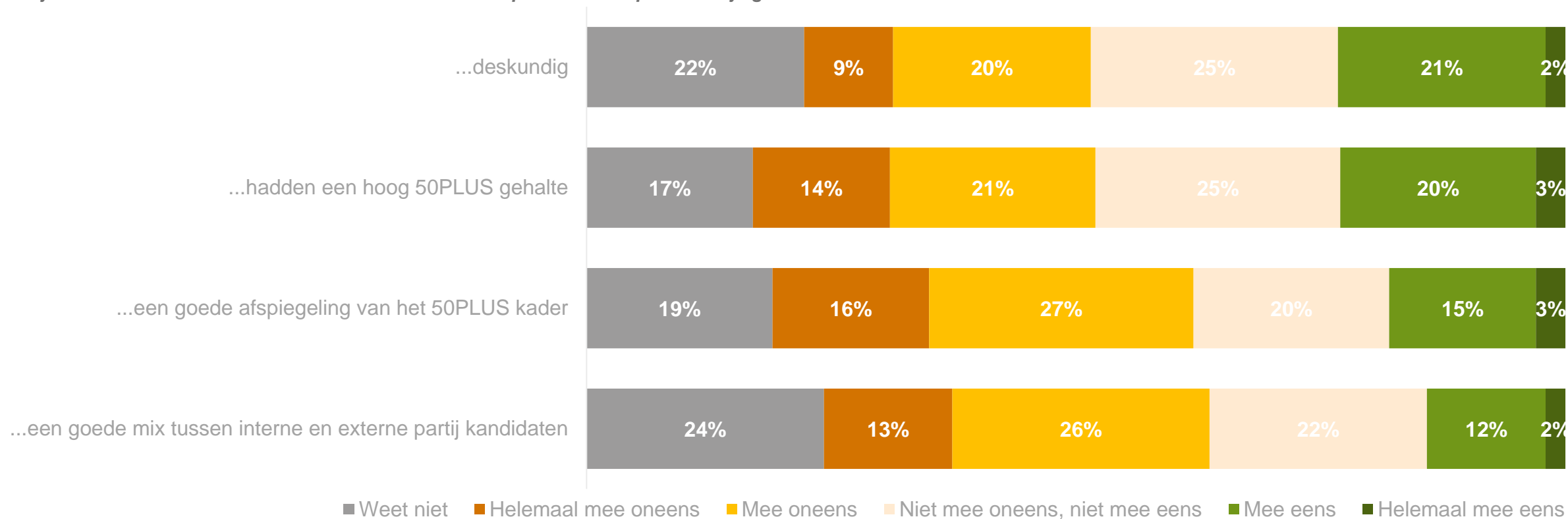

De beoordeling van de selectiecommissie

Ongeveer een vijfde tot een kwart van de leden die hebben deelgenomen aan dit onderzoek is tevreden over de kandidaten op de kieslijst, een even zo groot deel weet niet het niet, of is neutraal

hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken (n=508)

In mijn visie waren de kandidaten die door de commissie op verkiesbare plaatsen zijn gezet...

De beoordeling van de selectiecommissie

Ongeveer een derde van de leden die hebben deelgenomen aan dit onderzoek vindt dat het vaststellen van de definitieve lijst op de Algemene Ledenvergadering transparent en democratisch verliep, een kwart geeft aan hier geen getuige van te zijn geweest

In welke mate bent u het eens of oneens met de volgende uitspraak: (n=505)

Het vaststellen van de definitieve lijst op de Algemene Ledenvergadering verliep transparant en democratisch

De lijsttrekker

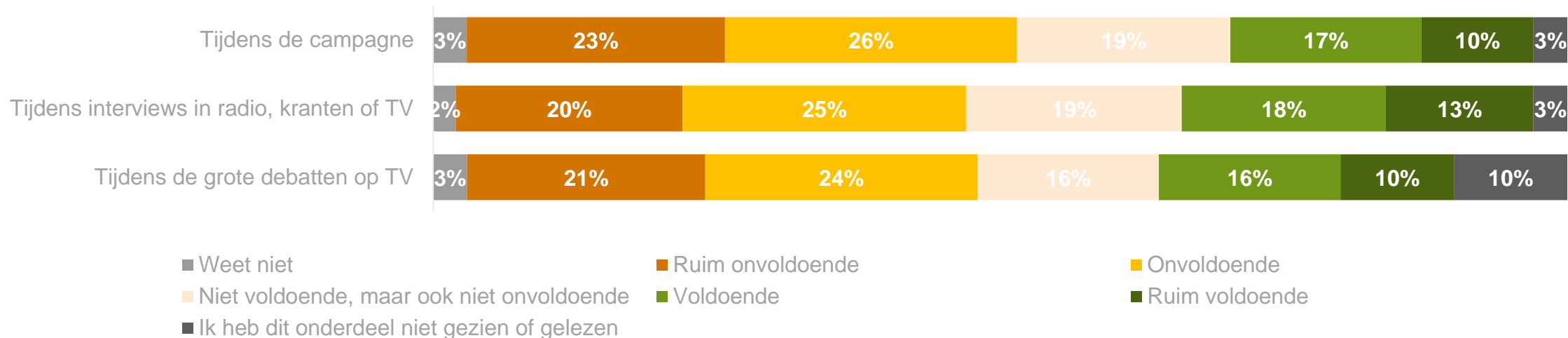
Meer leden van 50PLUS die deel genomen hebben aan dit onderzoek zijn ontevreden over de lijsttrekker en haar optredens, dan dat er voorstanders zijn

Kunt u zo goed als mogelijk beschrijven hoe u het functioneren van de huidige lijsttrekker van 50PLUS beoordeelt? (n=502) <open vraag>

- Eigenzinnig
- Daadkrachtig
- Deskundig

- Eigengereid en solistisch
- Geen teamspeler
- Destructief
- Met weinig overtuigingskracht

Hoe beoordeelt u het optreden van de lijsttrekker van 50PLUS als het gaat over de volgende onderdelen van de campagne? (n=502)

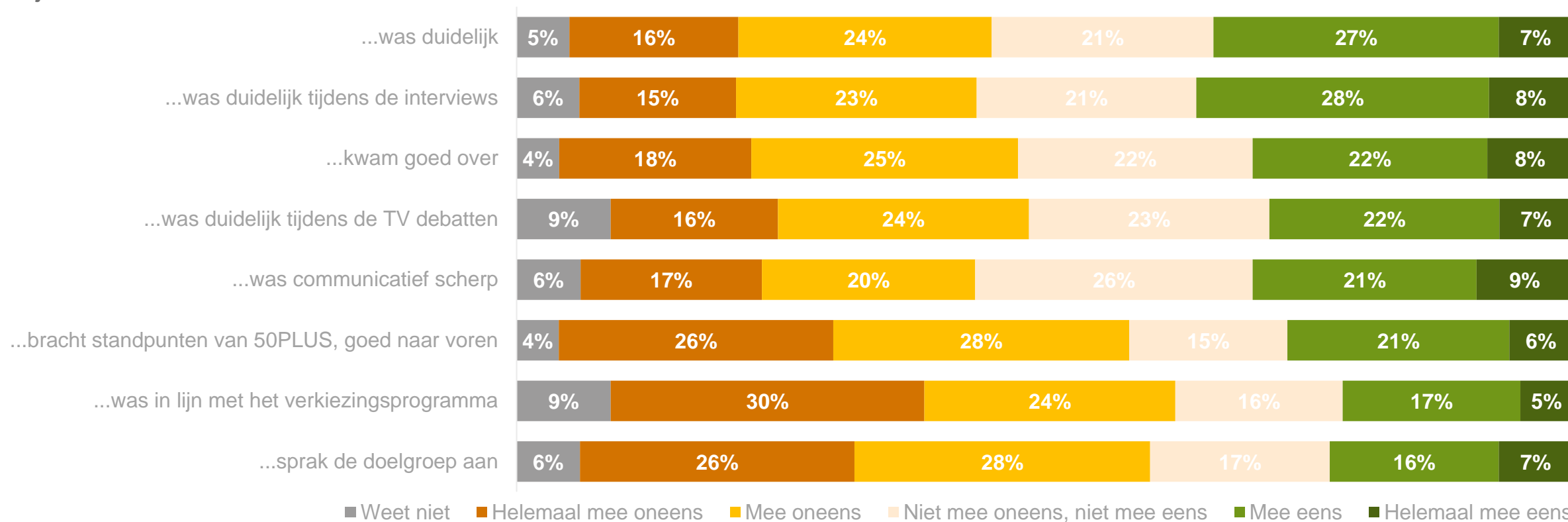

De lijsttrekker

Meer dan de helft van de leden van 50PLUS dat deel hebben genomen aan dit onderzoek vindt dat de lijsttrekker de standpunten van 50PLUS niet goed naar voren bracht en dat de uitspraken van de lijsttrekker niet in lijn waren met het verkiezingsprogramma

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken (n=500)

De lijsttrekker van 50PLUS...

Leden van 50PLUS die hebben deelgenomen aan dit onderzoek willen vooral rust binnen de partij en dat mogelijke conflicten intern worden opgelost.

We zijn bijna aan het einde gekomen van deze vragenlijst. Heeft u - tot slot - nog een tip als het gaat over het verbeteren van het bestuur van de partij voor de komende jaren? (n=499)

Een goede relatie tussen diverse partijstructuren, zorg voor eenheid in de partij

Verbeter de interne communicatie

Verjong binnen de doelgroep, zorg voor nieuwe aanwas binnen de partij

Stel duidelijke inhoudelijke standpunten op

4

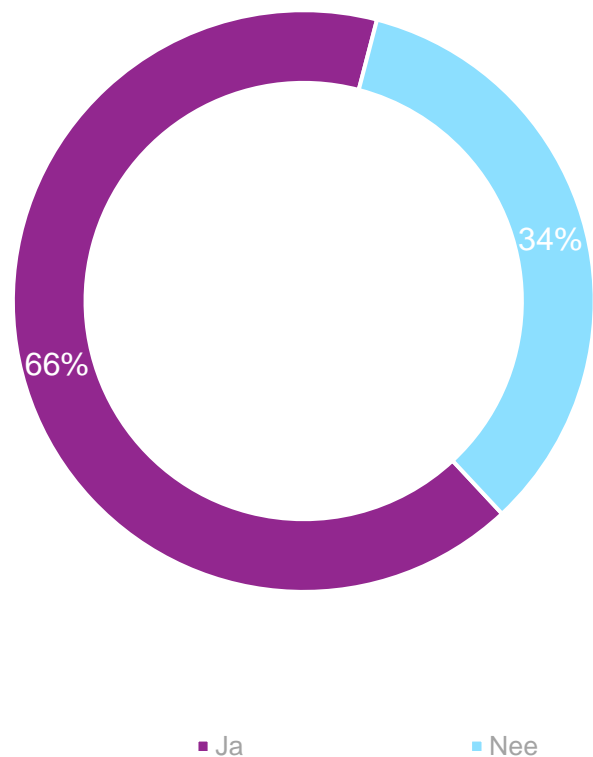
Resultaten van kwantitatief onderzoek onder panelleden

1. Issues

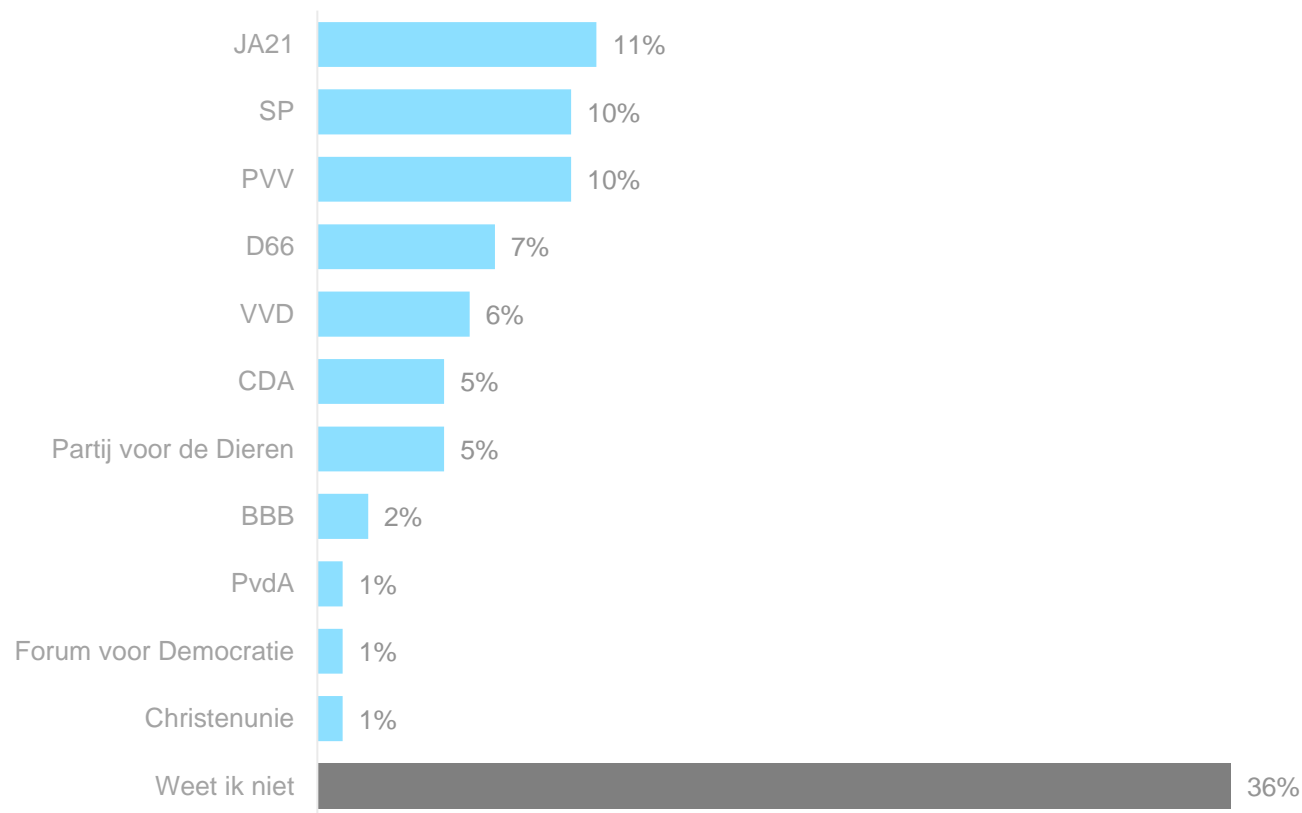
Een derde van de kiezers die op 50PLUS gestemd hebben, geeft aan niet meer achter die keuze te staan

- Een tiende van de kiezers die niet meer op 50PLUS zouden stemmen, geeft aan nu op JA21 (11%), SP (10%) en PVV (10%) te willen stemmen.

U heeft in een eerdere meting aangegeven op 50PLUS gestemd te hebben, Staat u op dit moment nog steeds achter deze keuze? (n=259)

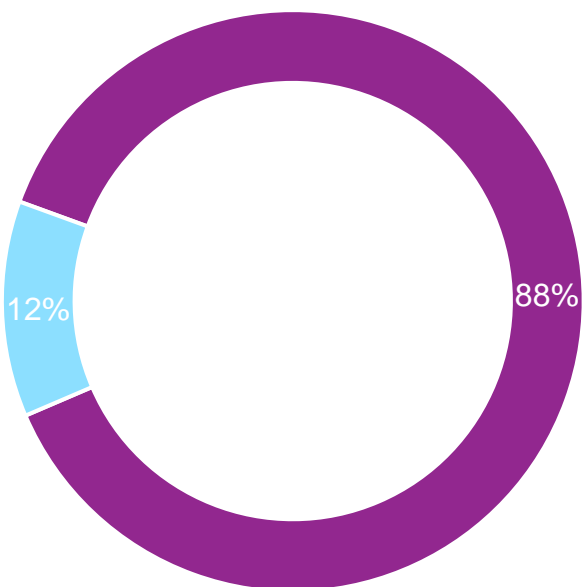
Als er vandaag Tweede Kamerverkiezingen gehouden zouden worden, op welke partij zou u dan stemmen? (n=87)

Kiezers die overwogen hebben om 50PLUS te stemmen, maar niet hebben gedaan, staan vaker achter hun stemkeuze

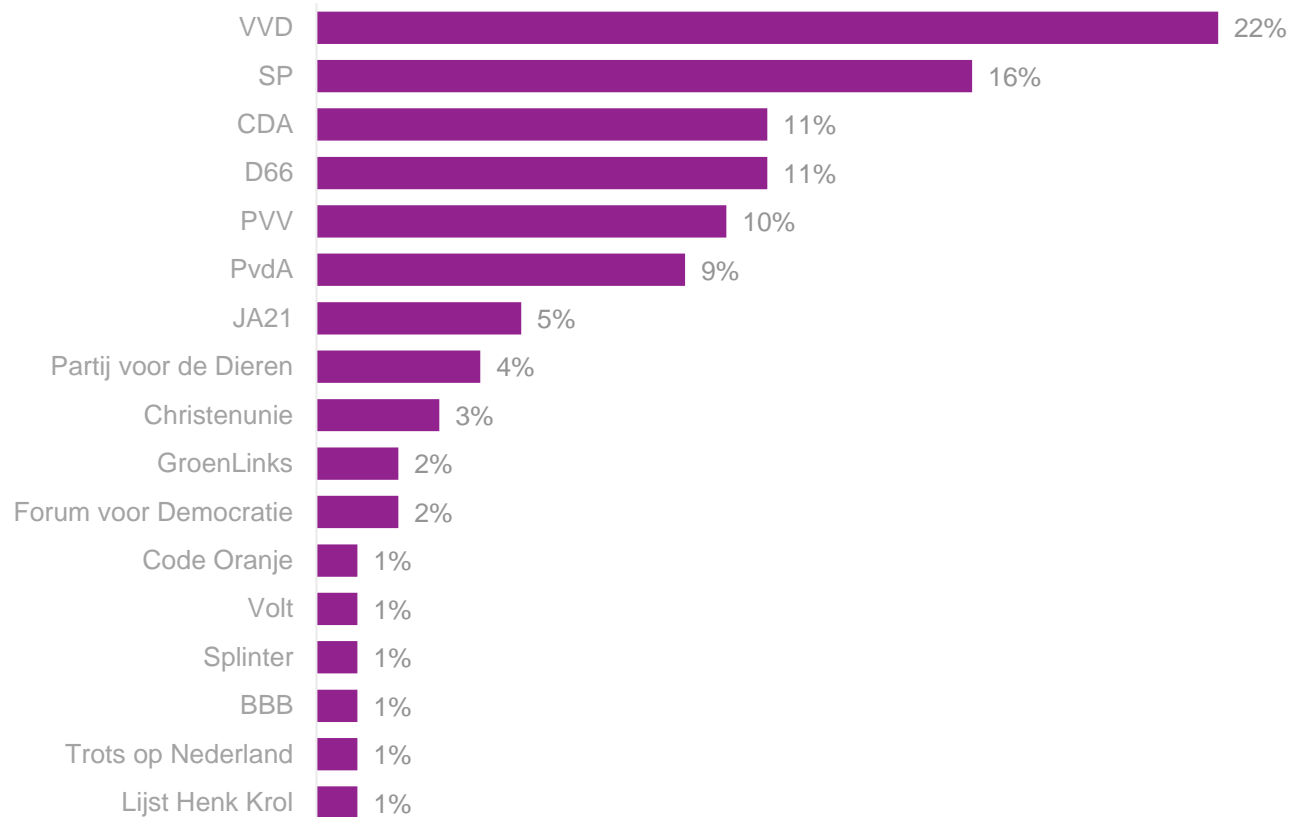
- Een vijfde van de kiezers die ook 50PLUS overwoog, heeft op de VVD gestemd, gevolgd door de SP (16%).

U heeft in een eerdere meting aangegeven op <andere partij> gestemd te hebben, Staat u op dit moment nog steeds achter deze keuze? (n=259)

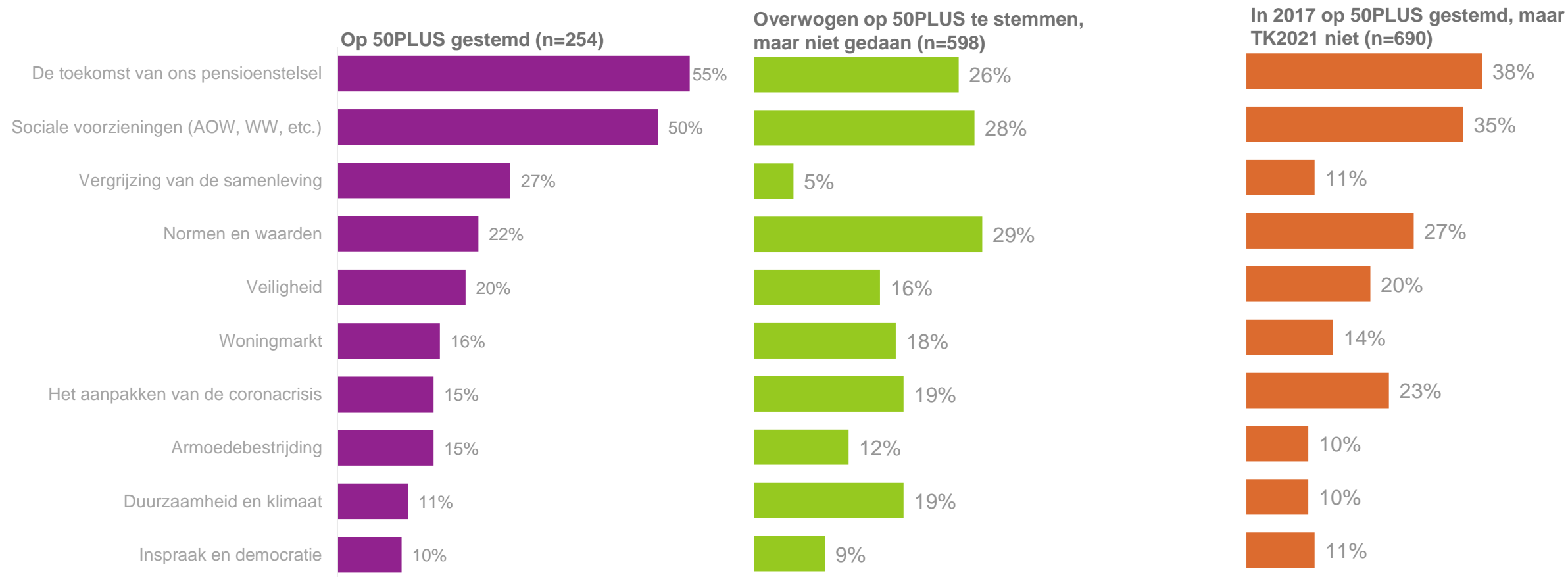
■ Ja ■ Nee

Op welke partij heeft u gestemd bij afgelopen Tweede Kamerverkiezingen? (Overwogen op 50PLUS te stemmen, niet gedaan)

De toekomst van het pensioenstelsel en sociale voorzieningen zijn ook voor overwegers en eerdere kiezers van 50PLUS zeer belangrijk

Hieronder staat een aantal onderwerpen die voor mensen belangrijk kunnen zijn om op een bepaalde politieke partij te stemmen. Welke drie onderwerpen waren voor u de belangrijkste reden om te stemmen op deze partij?

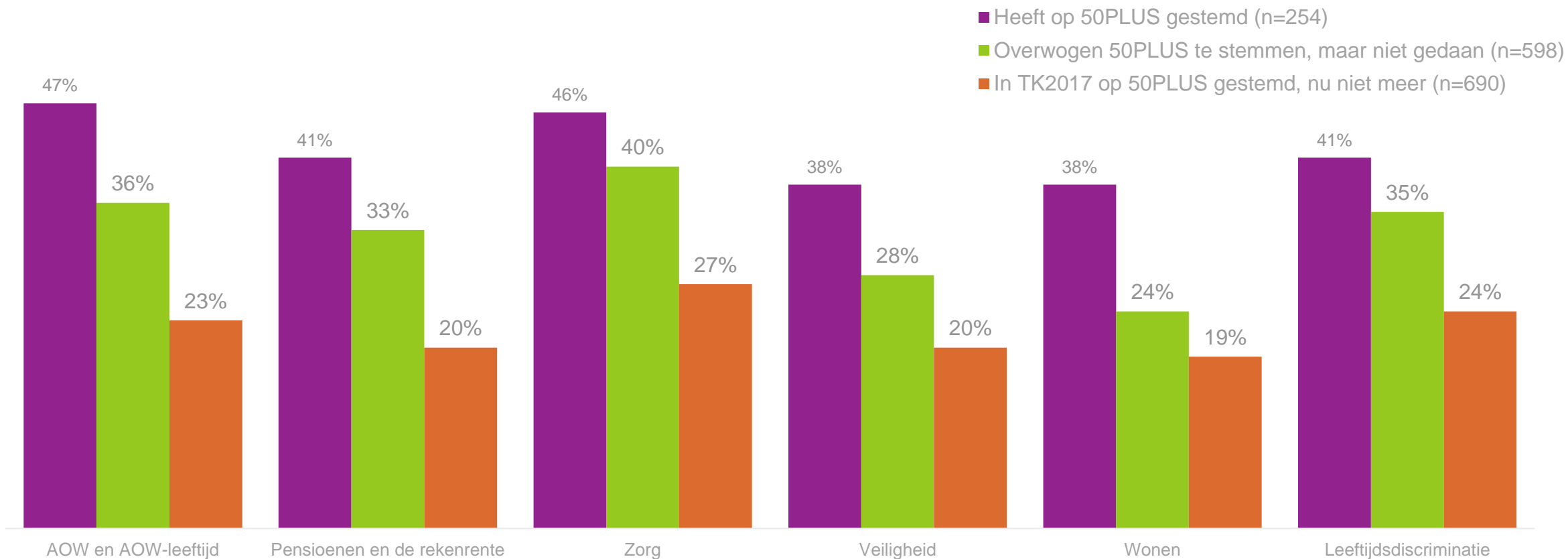
4

Resultaten van kwantitatief onderzoek onder panelleden

2. Evaluatie van de campagne

Kiezers die in 2017 op 50PLUS gestemd hebben, zijn het meest ontevreden over de wijze waarop 50PLUS onderstaande punten probeert te verbeteren

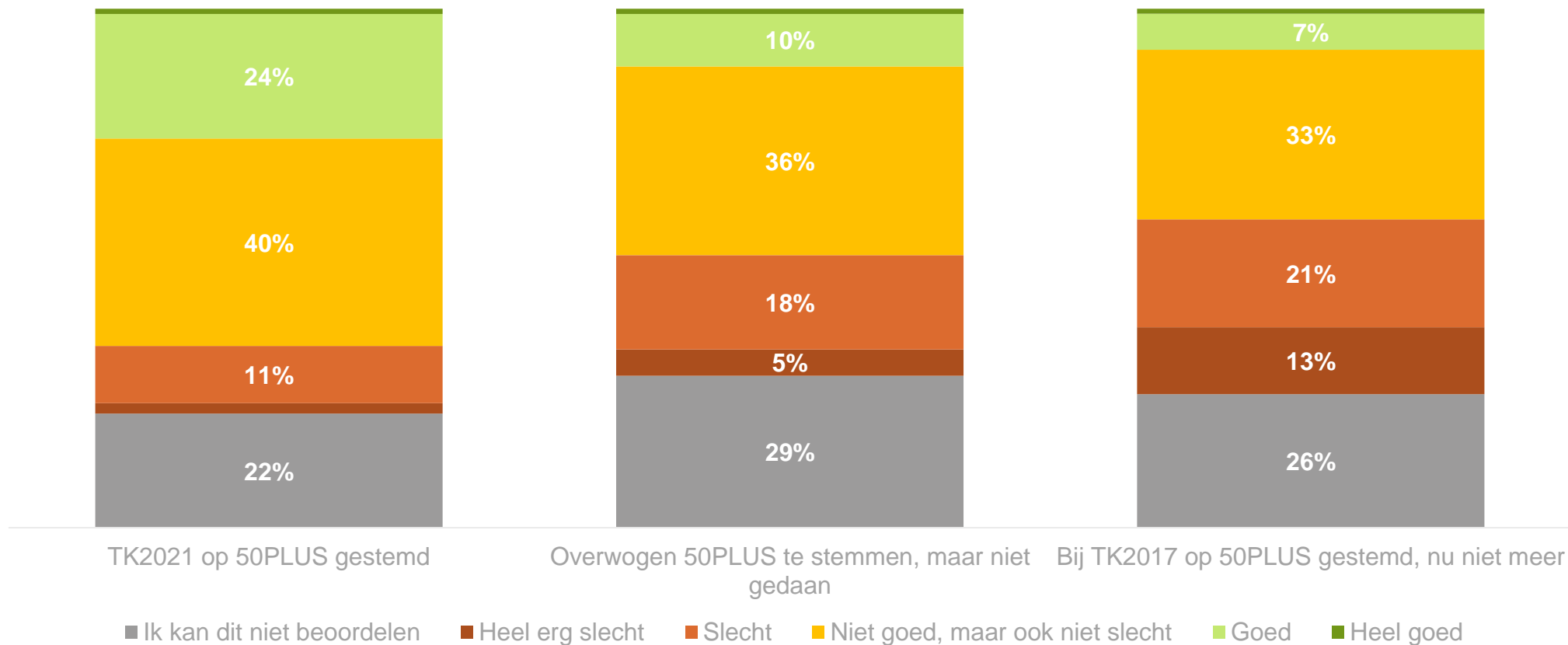
Het partijprogramma van 50PLUS kent een aantal speerpunten waarvan er hieronder enkele staan weergegeven. Hoe tevreden of ontevreden bent u als kiezer over de wijze waarop 50PLUS het politieke beleid op deze punten probeert te verbeteren? (% zeer tevreden + tevreden)

Ongeveer één op de vijf tot een kwart van de kiezers die (ooit) op 50PLUS gestemd hebben, of het heeft overwogen, kan de campagne van de lijsttrekker niet beoordelen

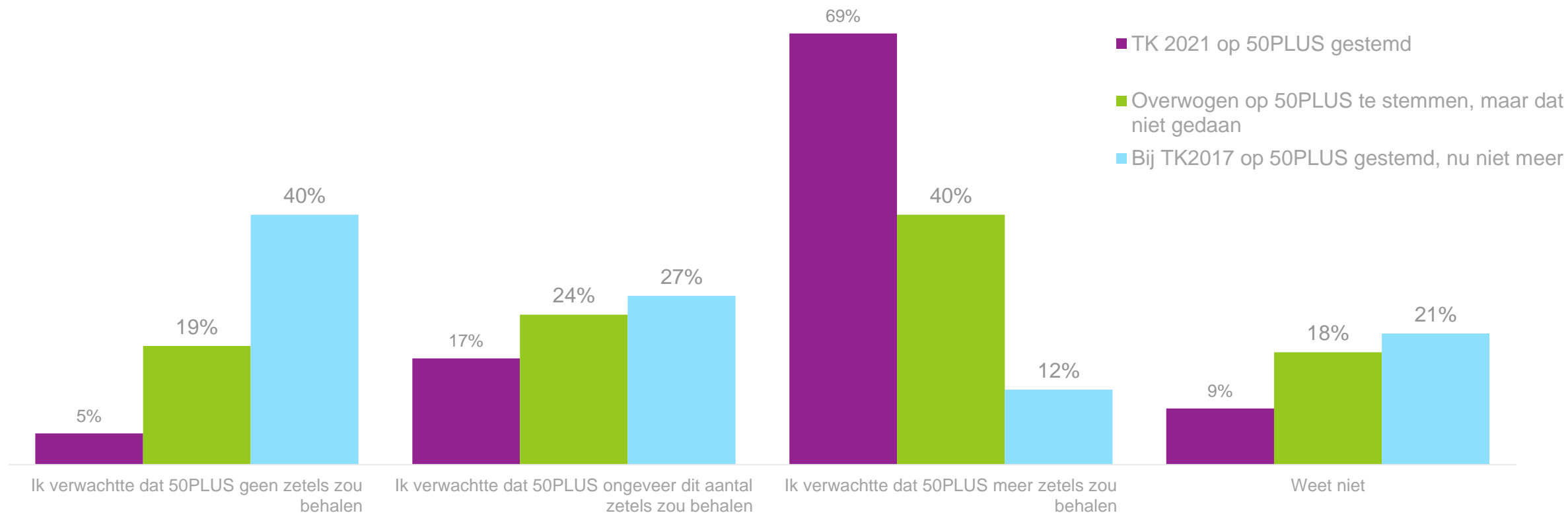
- Een even zo groot gedeelte van de oud kiezers of de kiezers die 50PLUS overwogen hebben, vindt dat zij de campagne (heel) slecht gevoerd heeft.

Begin oktober 2020 werd Liane den Haan gekozen als lijsttrekker voor 50PLUS. Hoe vindt u dat zij de verkiezingscampagne voor de Tweede Kamerverkiezingen heeft gevoerd?

Kiezers van 50PLUS verwachtten nog dat de partij bij de Tweede Kamerverkiezingen meer zetels zou behalen, oud kiezers en kiezers die 50PLUS overwogen, al veel minder

50PLUS heeft uiteindelijk 1 zetel behaald in de Tweede Kamer. In hoeverre verwachtte u dat 50PLUS ook dit aantal zetels zou behalen?

Op welke partij heeft u gestemd bij afgelopen Tweede Kamerverkiezingen?

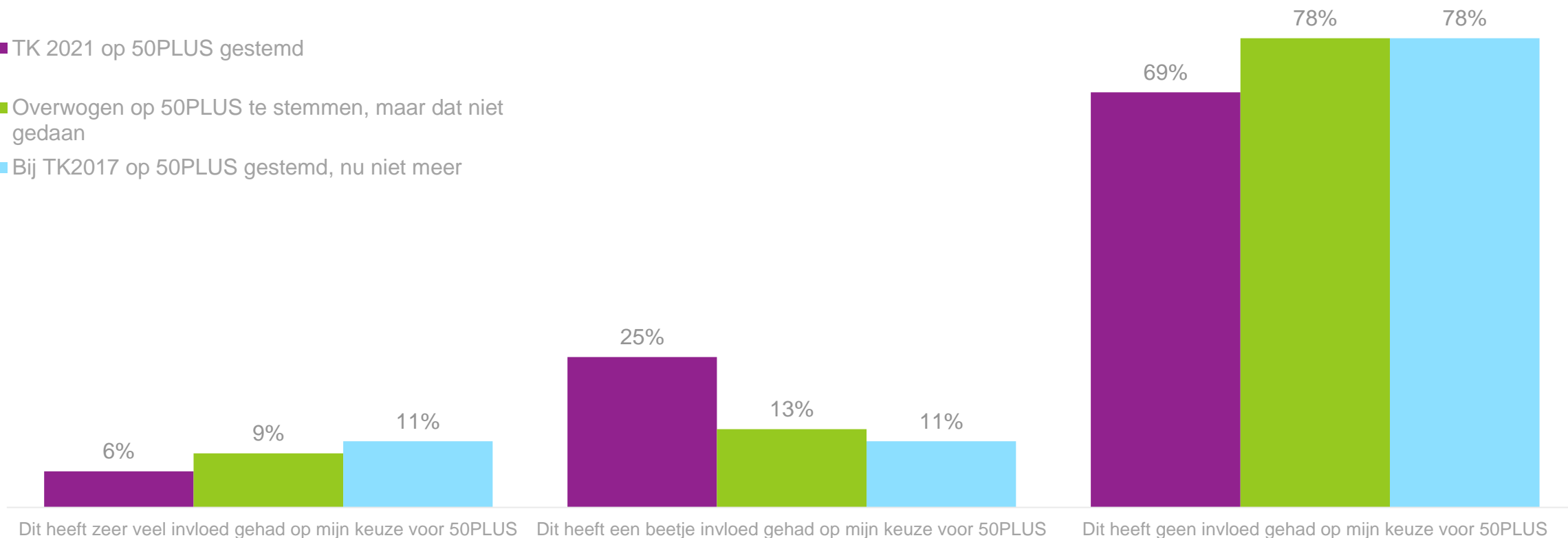
Voor het merendeel van de kiezers heeft het verwachte aantal zetels geen invloed gehad op de uiteindelijke stemkeuze

Heeft de verwachting over het te behalen aantal zetels invloed gehad op uw stemkeuze?

■ TK 2021 op 50PLUS gestemd

■ Overwogen op 50PLUS te stemmen, maar dat niet gedaan

■ Bij TK2017 op 50PLUS gestemd, nu niet meer

Op welke partij heeft u gestemd bij afgelopen Tweede Kamerverkiezingen?

Vrijwel alle kiezers denken dat de onderlinge onenigheid tussen kandidaten en andere partijleden de belangrijkste reden is dat 50PLUS minder zetels behaald heeft dan bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2017

Bij de Tweede Kamerverkiezingen gehouden in 2017 behaalde 50PLUS 4 kamer zetels. Wat zijn volgens u de belangrijkste redenen dat 50PLUS nu minder zetels heeft behaald dan bij de vorige verkiezingen? (TK2021 50PLUS gestemd) <open vraag>

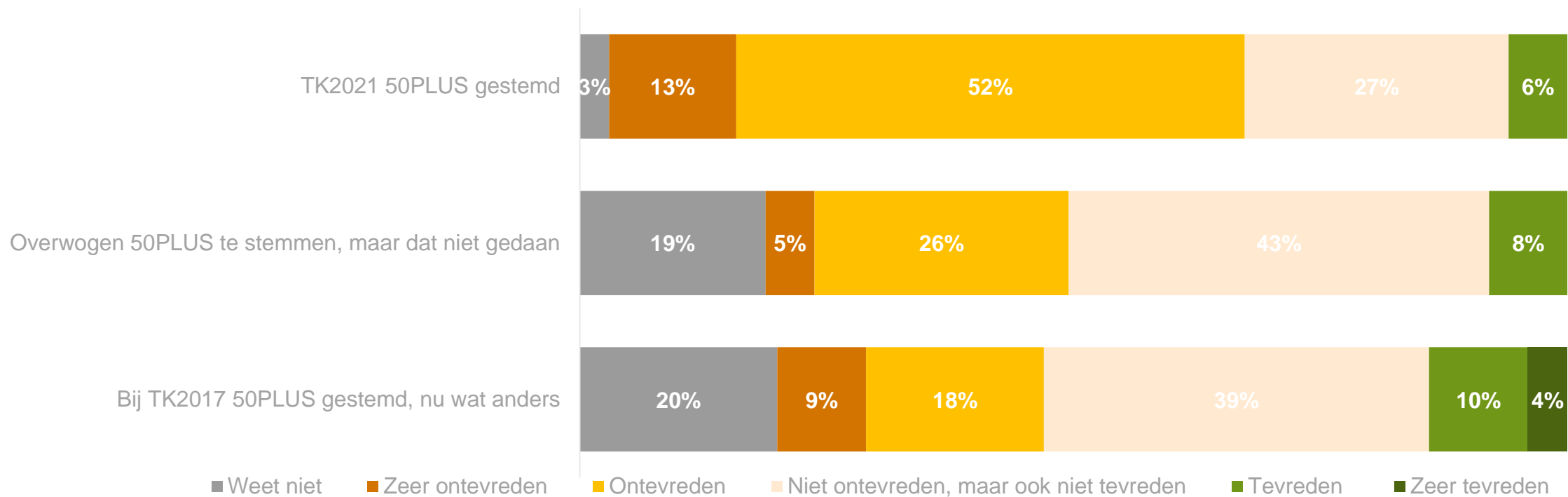
En ook oud kiezers die in 2017 nog op 50PLUS gestemd hebben denken dat de onderlinge onenigheid tussen kandidaten en andere partijleden de belangrijkste reden is dat 50PLUS minder zetels behaald heeft dan bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2017, al noemen zij af en toe ook het vertrek van Henk Krol

Bij de Tweede Kamerverkiezingen gehouden in 2017 behaalde 50PLUS 4 kamer zetels. Wat zijn volgens u de belangrijkste redenen dat 50PLUS nu minder zetels heeft behaald dan bij de vorige verkiezingen? (TK2017 op 50PLUS gestemd, daarna wat anders) <open vraag>

Nagenoeg niemand is tevreden met het uiteindelijke resultaat dat 50PLUS bij de verkiezingen behaald heeft

In hoeverre bent u ontevreden of tevreden het met resultaat dat 50PLUS bij de Tweede Kamerverkiezingen behaald heeft?

Een enkeling is tevreden dat 50PLUS niet verdwenen is uit de Tweede Kamer, maar het overgrote deel is ontevreden vanwege de onderlinge onenigheid en de mate waarin dat afleidt van de inhoud van het partijprogramma

Kunt u aangeven waarom u tevreden bent? <open vraag>

- Toch fijn dat deze partij de kamer heeft gehaald
- Ik denk dat ze wel goede zaken aankaarten
- Ze doen wat ze moeten doen en strijden dan ook voor ons Nederlanders

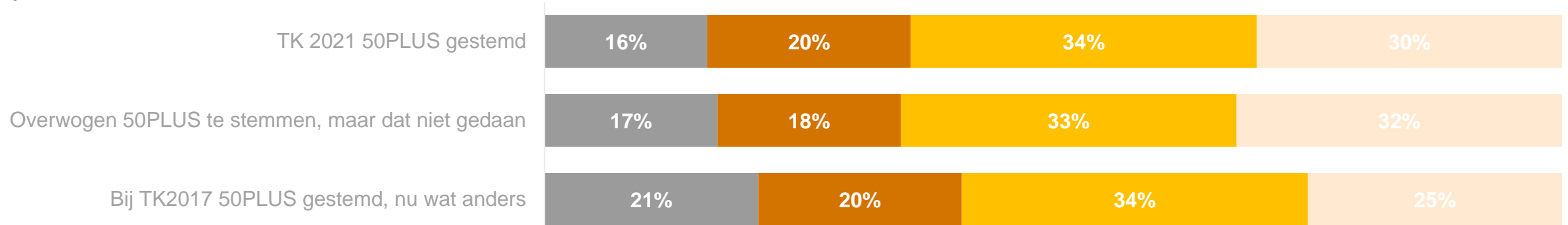
Kunt u aangeven waarom u ontevreden bent? <open vraag>

- Had op meer zetels gerekend
- Te veel ruzie binnen de partij
- Er is altijd gedoe binnen 50PLUS
- Ik gun het partijprogramma meer zetels, maar niet de partij
- De partij kan zoveel meer betekenen voor hun aanhang

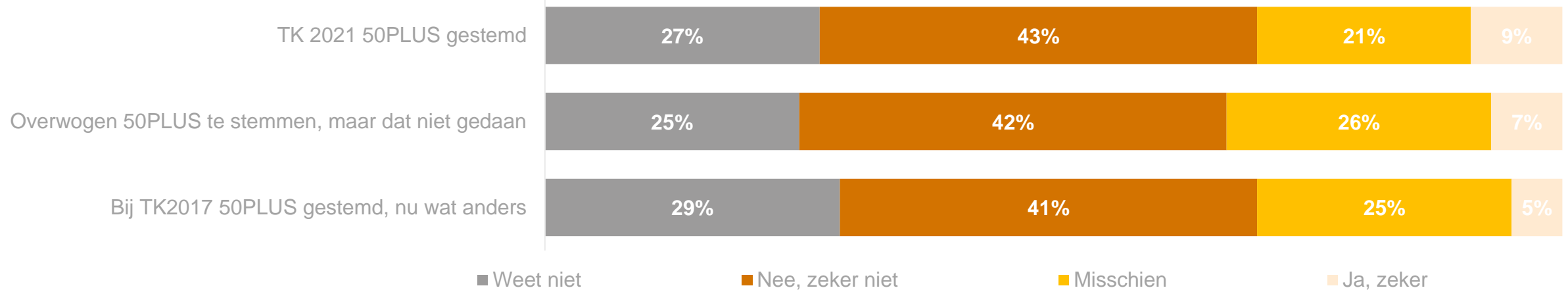
Ondanks dat onderstaande kiezersgroepen anders gestemd hebben, hebben zij allen ongeveer evenveel van de campagne van 50PLUS meegekregen

Vanwege de coronacrisis heeft de verkiezingscampagne zich grotendeels online en via de media afgespeeld. Kunt u aangeven in hoeverre u gedurende de verkiezingscampagne iets van 50PLUS op de onderstaande plekken bent tegen gekomen?

Op televisie

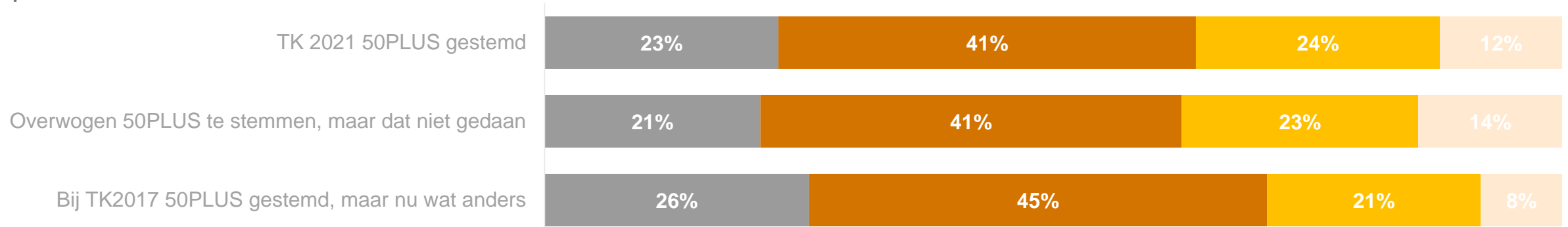
Op de radio

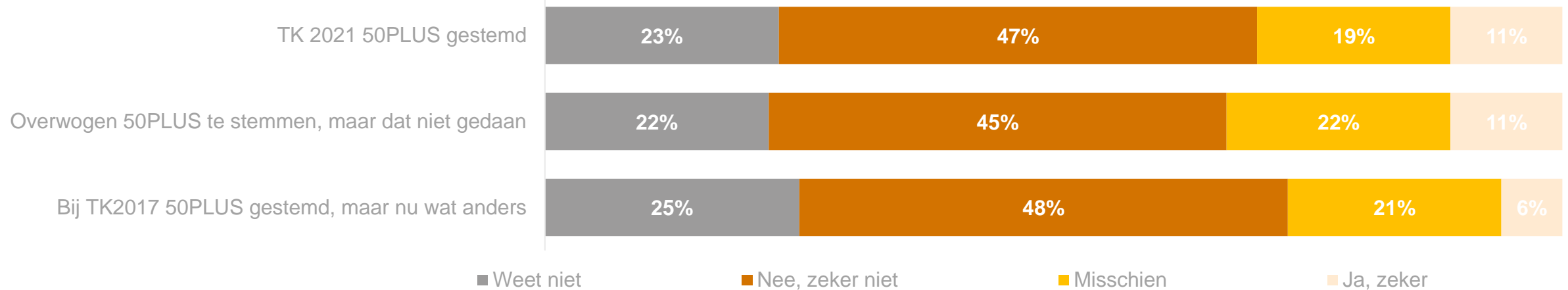
Dat geldt ook, hoewel in mindere mate, voor de campagne die op het internet en via sociale media is gevoerd

Vanwege de coronacrisis heeft de verkiezingscampagne zich grotendeels online en via de media afgespeeld. Kunt u aangeven in hoeverre u gedurende de verkiezingscampagne iets van 50PLUS op de onderstaande plekken bent tegen gekomen?

Op het internet

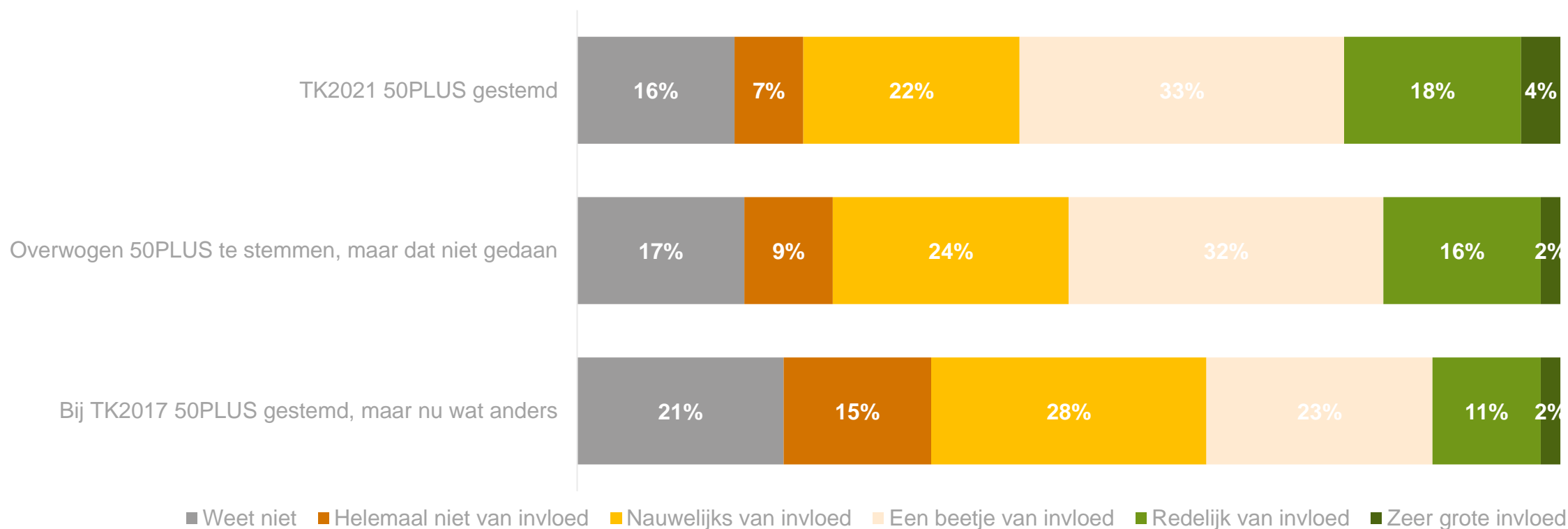

Via sociale media

Maar een relatief klein deel van de kiezers is van mening dat de coronacrisis in redelijke tot zeer grote mate van invloed is geweest op het verloop van de verkiezingscampagne van 50PLUS

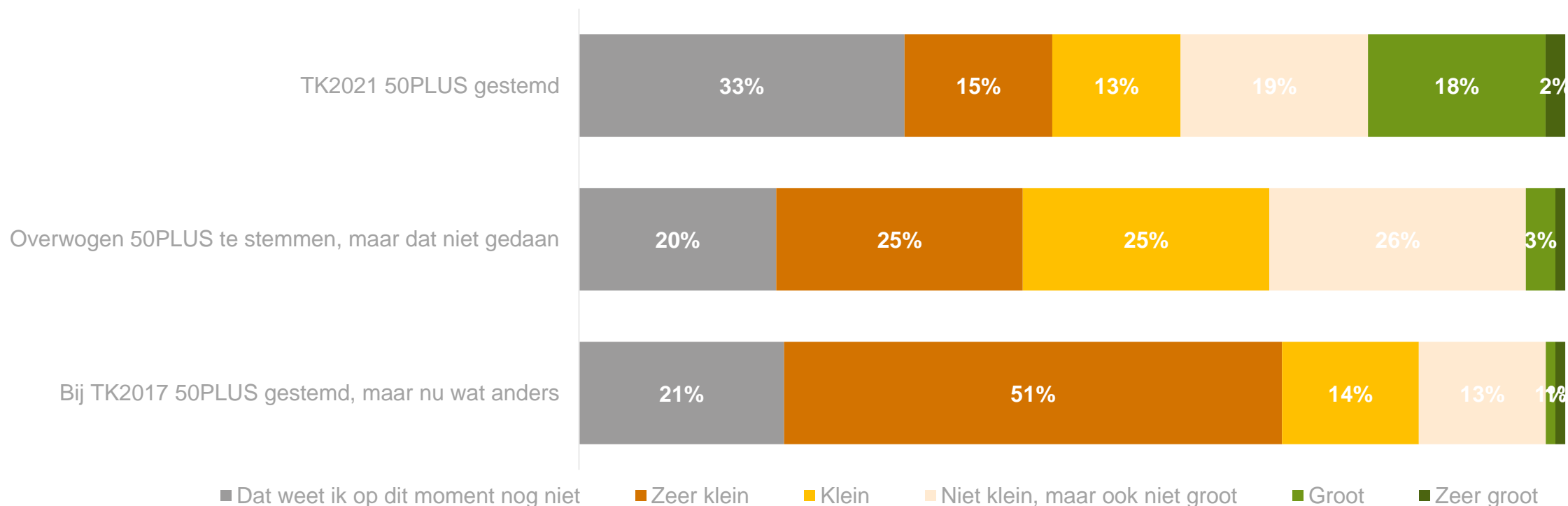
In hoeverre denkt u dat de coronacrisis van invloed is geweest op het verloop van de verkiezingscampagne van 50PLUS?

Een vijfde van de kiezers die de afgelopen verkiezingen op 50PLUS gestemd hebben acht de kans groot weer op 50PLUS te stemmen, een kwart geeft aan die kans klein te achten

- Van de kiezers die 50PLUS hebben overwogen geeft een marginaal deel (4%) aan de kans (zeer) groot de achten bij de volgende Tweede Kamerverkiezingen op 50PLUS te stemmen. Dat geldt ook voor kiezers die in 2017 op 50PLUS gestemd hebben.

Hoe groot acht u de kans dat u bij de volgende Tweede Kamerverkiezingen weer op 50PLUS gaat stemmen?

Kiezers van alle groepen zien vooral onenigheid binnen 50PLUS, maar zij verwachten meer eensgezindheid en respect binnen de partij

Wat zou 50PLUS de komende jaren moeten verbeteren of moeten veranderen, zodat u bij de volgende Tweede Kamerverkiezingen toch op 50PLUS stemt? <open vraag>

Duidelijker en meer eensgezind
naar buiten treden

Meer structurele stappen maken
op het gebied van respect
binnen de partij

Kern van het partijprogramma
scherp en duidelijk neerzetten,
ook voor toekomstige generaties

Meer zichtbaar in media;
populairdere standpunten voor
grotere doelgroep innemen

5

Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

Onderzoek	Kiezersonderzoek 50PLUS
Doel onderzoek	Kantar heeft in opdracht van het wetenschappelijk bureau 50PLUS onderzoek gedaan naar het kiesgedrag voor de politieke partij 50PLUS bij de Tweede Kamerverkiezingen 2021. Dit onderzoek omvat een evaluatie van de gevoerde verkiezingscampagne en de aanverwante zaken die gedurende deze campagne, of in aanloop naar deze campagne, gespeeld hebben en mogelijk van invloed geweest kunnen zijn op het uiteindelijke resultaat.
Werving en steekproefbenadering	Respondentenpanel NIPObase en ledenbestand 50PLUS. Kantar is verantwoordelijk (geweest) voor het uitnodigen van (oud) kiezers van 50PLUS bij TK2017 en/of TK2021 en kiezers die bij TK2021 50PLUS overwogen hebben. Respondenten zijn geselecteerd op basis van een screening die direct na de Tweede Kamerverkiezingen 2021 is uitgevoerd. 50PLUS is verantwoordelijk (geweest) voor het uitnodigen van haar leden.
Respons	Leden van 50PLUS: bruto 2.000; netto n=556 (respons: 28%) 50PLUS stemmers (TK2021): bruto 450; netto n=254 (respons: 56%) (oud) 50PLUS stemmers (TK2017): bruto 1134; netto n=690 (respons: 61%) Kiezers die 50PLUS overwogen hebben (maar niet op gestemd): bruto 1047; netto n=598 (respons: 57%) <i>Respondenten komen niet voor in meerdere groepen.</i>
Veldwerkperiode	Meting onder leden 50PLUS: 20 april t/m 4 mei 2021 Meting onder panelleden: 26 april t/m 1 mei 2021
Methode	Computer Assisted Web Interviewing (online)
Vragenlijstlengte	Gemiddeld 8 tot 10 minuten, afhankelijk van de doelgroep